

Ritva Elomaa ps

Kirjallinen kysymys sähkönsiirron korkeaan hintatasoon puuttumisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Asumisen korkea hinta on tunnistettu yhteiskunnallinen ongelma. Asumiskustannukset ovat suu-
relle osalle suomalaisia keskeisin kuukausittainen menoerä. Kotitalouksilla jää asumismenojen
jälkeen vähemmän varoja kulutukseen ja asumisen korkea hinta vaikeuttaa osaltaan myös työn
perässä muuttamista. Asumismenojen suuri osuus suhteessa käteen jääviin tuloihin vaikuttaa
luonnollisesti suomalaisten talouksien toimeentuloon sekä tulevaisuudennäkymiin. Asumisen
korkea hinta vaikuttaa voimakkaimmin juuri pienituloisten, kuten eläkeläisten, opiskelijoiden,
työttömien ja monien lapsiperheiden, arkeen. Hallituksen tulisi ryhtyä pikaisiin ja vaikuttaviin
toimiin asumismenojen kasvun hillitsemiseksi.

Sähkö on yksi asumiseen liittyvä välttämätön menoerä. Sähkötoimituksen hinta muodostuu säh-
köenergian hinnasta, siirtokustannuksista ja veroista. Siirtomaksut muodostavat noin kolmas-
osan sähkön hinnasta. Sähkönsiirto on kallistunut merkittävästi tällä vuosituhanella ja osa yhti-
öistä on moninkertaistanut hintansa. Siirtohintoja ei voi myöskään kilpailuttaa, koska sähköver-
kon omistajalla on yksinoikeus sähkönsiirtoon, eli monopoliasema. Energiavirasto valvoo säh-
kön siirtohintojen kohtuullisuutta. Sähkömarkkinalain 26 a §:n mukaan verkonhaltija saa korot-
taa sähkönsiirron ja sähkönjakelun maksujaan enintään 15 prosenttia korotusta edeltäneiden 12
kuukauden aikana keräämiinsä sähkönsiirron ja sähkönjakelun maksuihin verrattuina. Investoin-
titarpeeseen vetoavat sähköverkkojen omistajat saavat tämän rajoituksenkin puitteissa nostettua
hintojaan valtavasti pidemmällä aikajänteellä.

Sähkömarkkinalain (588/2013) 21 §:ssä säädetään verkonhaltijan siirtovelvollisuudesta. Sään-
nöksen mukaan verkonhaltijan on kohtuullista korvausta vastaan myytävä sähkön siirto- ja jake-
lupalveluja niitä tarvitseville sähköverkkonsa siirtokyvyn rajoissa. Siirtohintojen kohtuullista ku-
luttajahintaa säädelään määrittämällä sähköverkkoyhtiöille kohtuullinen tuotto monimutkaisella
laskentakaavalla (WACC). Sähkömarkkinoita koskevan sääntelyn tehtävänä on varmistaa koh-
tuulliset hinnat ja hyvälaatuinen energiantoimitus sekä taata verkkoyhtiöille kohtuullinen tuotto
verkkoon sijoitetulle pääomalle. Esimerkiksi Carunan suuret sähkönsiirtomaksujen korotukset
ovat saaneet osakseen laajaa julkisuutta ja kuluttaja-asiamieskin puuttui suuriin kertakorotuksiin.
Sähkönsiirtohintojen nousua tulisi rajoittaa politiikan keinoin nykyistä tiukemmin, koska ne nos-
tavat asumiskustannuksia eikä kuluttajilla ole mahdollisuutta kilpailuttaa palveluntarjoajia. Säh-
könsiirtohintojen korotusten saama suuri huomio kertoo siitä, että asia on suomalaisille tärkeä ja
hallituksen tulisi reagoida tähän ongelmaan pikaisesti.

Kirjallinen kysymys KK 66/2019 vp

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mitä konkreettisia toimia hallitus aikoo tehdä sähkönsiirtohintojen madaltamisen eteen tällä vaalikaudella ja

olisiko hallituksen mielestä tavoiteltavaa saada sähkönsiirtoliiketoiminta valtion omistukseen?

Helsingissä 12.8.2019

Ritva Elomaa ps